

ABSTRAKT

ÚVOD: Nespecifické střevní záněty (IBD) tvoří heterogenní skupinu chorob nejasné etiologie. Patří sem především Crohnova nemoc (CN) a ulcerózní kolitida (UC). Serologické markery jsou důležité pro stanovení diagnózy IBD, především pro rozlišení mezi CN a UC. Mezi hlavní markery, nejčastěji používané, patří ASCA a ANCA. V nedávné době byly objeveny nové protilátky, a to ALCA a ACCA. Jsou spojovány převážně s dg.CN.

CÍL: Zhodnotit přínos nově objevených serologických markerů ALCA a ACCA

METODIKA: Stanovení ANCA protilátek bylo provedeno pomocí metody nepřímé imunofluorescence, stanovení ASCA, ALCA a ACCA pomocí ELISA testu. Vzorky sér byly získány od 89 pacientů s CN a 33 pacientů s UC. Výsledky byly shledány pozitivními pokud: ASCA > 15 U/ml, ALCA > 60 EU a ACCA > 90 EU.

VÝSLEDKY: ASCA byla pozitivní u 78.8% (70/89) pacientů s CN a u 12.1% (4/33) pacientů s UC. pANCA byla pozitivní u 42.4% (14/33) pacientů s dg. UC a 7.8% (7/89) pacientů s CN. ASCA IgA vykazovala 71.3% sensitivitu a 93.9% specifitu pro CN. ASCA IgG vykazovala 57.3% sensitivitu a 93.9% specifitu pro CN. ANCA vykazovala sensitivitu 41.9% a specifitu 92.1% pro UC. ANCA protilátky jsou výrazně zvýšené u žen. ALCA byla pozitivní u 24.7% pacientů s dg. CN a 6.0% pacientů s dg. UC. ACCA byla pozitivní u 8.9% pacientů s CN a 6.0% pacientů s UC. ACCA vykazovala sensitivitu 64.0% a specifitu 69,7% pro CN. ALCA vykazovala sensitivitu 39.0% a specifitu 90.9% pro CN. Sensitivita a specifita byly určeny na základě hodnoty cut-off získané z ROC analýzy pro každé stanovení. 10.1% pacientů s dg. CN bylo negativní na všechny sledované markery. 3.4% (3/89) pacientů s CN bylo pozitivních pouze na jeden sledovaný marker a to ALCA. 1.1% pacientů s dg. CN bylo pozitivní pouze na ACCA.

ZÁVĚR: V této studii jsme se snažili na souboru pacientů s dg. CN a UC ověřit diagnostický přínos nově objevených serologických markerů ALCA a ACCA, sloužících k rozlišení pacientů s CN od UC, ASCA negativních. Námi zjištěné výsledky přesvědčivě nepodpořily teorii o významu stanovení nových markerů ALCA a ACCA v diagnostice IBD.

U ASCA negativních pacientů s dg. CN, jsme prokázali výskyt markeru ALCA pouze v 3.4% případů a přítomnost markeru ACCA u 1.1% případů s dg. CN. Parametry ALCA a ACCA mají u těchto pacientů vysokou specifitu, ale vykazují velmi nízkou sensitivitu. Bohužel se nehodí k vyhledávání pacientů s CN a k odlišení

pacientů s dg. CN od pacientů s dg.UC, ASCA negativních. K rozlišení pacientů s IBD by se i nadále v blízké budoucnosti měly používat doposud stanovené serologické markery ASCA a ANCA. Hodnota těchto serologických testů je sice částečně omezena, jsou-li užívány samostatně, ale při jejich kombinaci je jejich specifická velmi vysoká.

Význam stanovení ALCA a ACCA, jako doplňujícího vyšetření ke stávajícímu rutinně užívanému protilátkovému profilu, bude muset být podroben dalšímu zkoumání.